

Blaksten Odde.

En lidt diset decemberdag på odden – aved rundt : vi starter nedenfor Skovbys bakkefod – hvor en kilde vælder af strandens sten og her ved lavvande demonstrerer princippet i delta-dannelse. Blæsten har lagt sig, så øen er ikke længere pakket ind i edderfugle. I sidste uges kuling kom de ind fra åbent hav og lå i tusindvis som en blinkende indfatning om øen. Stenene her på odden er mange og forskelligartede. Selv sandsten – dannet på stedet med porøs overflade. Og meget modtagelige for vandets slid. Nogle fuldstændig grøngroede af alger. Under stenene : Ler og sand. Vandet er plumret af ler. I gamle dage hentede øens folk ekstra fint sand her. De kørte hestevognene ud i det lave vand og holdt hestene i gang mens de skovlede vognene fulde af vådt sand. Bevægelsen var nødvendig for at undgå, at vognene skulle ”grundstøde”.

Havskrænten er helt udslettet ved foden af bakken – men stiger umiddelbart efter jævnt for at kulminere på oddens spids. Det første stykke er skrænten klædt i græs – men hvor den er i bevægelse ligger lerlagene blottet – og de sten, som er på vej mod stranden titter ud. Længere henne er der træer i selve skrænten. Højt oppe klamrer en ask sig til kanten. Den har bøjet rødderne ind i skrænten – men står snart med rødderne solidt plantet i den blå luft. Måske vil denne vinters østenstorme bringe kæmpen for fald.

Havtorn står stadig fulde af bær – de er næsten selvlysende – og klær buskens sølvblade så godt.

Hyld selvfølgelig : ”Hvor hyld kan gro kan mand bo” – lidt pil, lidt tjørn.

Ude i vandet ligger de store sorte sten, som vi tror har givet odden dens navn.

Det er et sikkert skarvested. Når de har fisket tørrer de vinger. Så sidder de tålmodigt på stenene og ligner små korsfæstelser. De blev til i så fjern en fortid, at svømme-og dykkefuglenes vandafvisende fjerdragt endnu ikke var opfundet! Skarven bliver simpelthen våd af at fiske, og må sidde med spredte vinger og lufttørre.

Hernede på stranden standser blikket ved Drejø og Avernakø – men højere oppe på øen standser blikket først ved Fyn.

den her sten – og se, her vokser siv om sommeren.

Der ligger en granitkæmpe, som nogen har forsøgt at flække til kvadrer. Det mislykkedes – den er flækket forkert og er blevet efterladt. Hvornår mon? Kirkebyggeri? Fundament? Nogle af stenene er frostsprængte. Arrede af lange vandringer under pres af is, ler og andre sten.

Vi kommer langsomt frem – under stranden

Borgnæs strækker sig ud bag vigen ved Blaksten Odde. Skovby strand ligger lige frem når vi runder selve odden.

I dag er der lavvande, og havet ånder ganske tyst mod kysten. Bølgerne mumler fortroligt mellem stenene.

Strandvandring indbyder ikke til samtale og fælles fodslag. Vi græsser afsted – sammen og hver for sig. Af og til mødes vi om fund – og til den dæmpede samtale om, hvad det her dog er – og

ved Skovby – badebroen er gået i vinterhi – der er blot den lille træterasse tilbage – et fristende jævnt dansegulv. Bådene er trukket op – de små aflåste skure minder om, at der af og til fiskes herfra. Grusvejen stiger stejlt op mod Skovby bakke. Og øhavet åbner sig – der lukkes op til Fyn – og den fiskerbåd, som før lå på horisonten er nu en nøddeskal i havet.

Ejendommene ved vejen står med udhuse som skaller – engang var her både dyr og mennesker. Nu bærer nogle af husene præg af at være feriehuse. Den elaborerede have – anlagt med omhu og skønhedssans er sløjftet til fordel for en stærkt forenklet udgave, som højst kræver en tur med motorklipperen en gang om ugen i højsæsonen. Det er ikke en udvikling, vi bør beklage.

De brofri øer i øriget er nødt til i et vist omfang at leve af gæster. De traditionelle erhverv på øen er næsten udsløttet og den forstokkede holdning til turister/ tilflyttere/ fremmede, jeg husker fra min barndoms vestkyst, dur ganske enkelt ikke i dag. De lokalsamfund, som klarer omstillingen til det, nogle har døbt ”det hyperkomplekse samfund”, er lokalsamfund som forstår at mødet er berigende – at forandring er uundgåelig – og at der er mange måder at indrette sig på. Tolerance og åbenhed er innovative dyder. Men når det er sagt er det også helt sikkert, at den gammeldags have ejer en kolossal destilleret skønhed, som vi kommer til at savne. Når de sidste krogede rygge har givet op og gjort plads for gipsløver og fjantede havemøbler og parasoller og strandsten og pilehegn. Der er noget hudløst ærligt over den lille frodige have, hvor hver en plet er udnyttet; hvor tiden er gået i stå og det er nemt at komme til at tænke på Snedronningen af H.C. Andersen, hvor den lille Gerda kommer til ”Blomster-Haven hos Konen, som kunde Trolddom”. En sådan have har tit en ældre gartner, som følger årstiderne op med forskellige sysler. Indtil den ikke går længere. Så vil haven typisk forfalde gennem nogle år. Indtil hele herligheden skifter ejer og bliver moderniseret.

Man siger, at danskerne på et år bruger et par storebæltsbroer til at modernisere køkkener. Dertil kommer alle de andre ombygningsprojekter, som er blevet en trend, et must – ja nærmest et parameter for anstændighed.

Mange huse restaureres ihjel. Sjælen flytter ud når projekterne rykker ind.

At leve med et hus som det er – det er meget, meget umoderne.

Men det er det jo sådan set også hvad angår ægtefæller og venner..... Innovation ?

Diget, som løber parallelt med kystlinien dernede og landevejen heroppe har engang været voksested for træer – popler måske. De trøskede rødder er tilbage – og de er til gengæld voksested for en velsignelse af svampe. Vi ser Knippesvovlhat (som ikke smager godt) – og Oksetunge, som er god som ung. Nu er den blevet for stor og for hærget til at vi vil plukke den. Den har smidt sine sporer, som danner en ring af lysende pulver omkring svampelegemet.

Vi går ned ad vejen mod udgangspunktet. Hvor bakken opløses og flader ud og vejen løber tæt på vandet langs vigen mellem Blaksten Odde og Borgnæs. Her er der en lille klynge fyr, som beskytter en grund som må være nogens sommerparadis. Der står et gammeldags das i en af krogene, og der er plads til campingvognen, gætter vi på. Udsigten er bedårende. Man kan nemt se for sig en tidlig sommermorgen med sol over vandet – hvor nogen langsomt går gennem fyrreduften til dasset for at levere nattens tissetår og samtidig nyde udsigten og morgnen og vandet og solen.

Blaksten Odde. Før odden står den store, fritstående asp, som pryder omslaget på Melsenes bog om træer på Ærø. Men det er en anden historie.

